EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.5.2023
COM(2023) 613 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Kyproksen vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2023) 613 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Kyproksen vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[3], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on EU:n rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan EU:n alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Elpymis- ja palautumistukivälineen

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023[4]. Tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä määritetyt painopisteet, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023, rakentuvat kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan vuoden 2023 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Kypros kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Kyproksen vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Niin ikään komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen 16 päivänä toukokuuta 2023 ja ehdotuksen 13 päivänä maaliskuuta 2023.

(3) EU:n talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun EU pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, EU:n talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiashokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävän ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti EU:n kilpailukyvyn ja tuottavuuden parantamiseen.

(4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon *Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle*[5]. Tarkoituksena on parantaa EU:n nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Suunnitelma täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä EU:n kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien hiilineutraalien teknologioiden ja tuotteiden tuotantokapasiteettia EU:ssa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Suunnitelma rakentuu neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*[6]. Tiedonannon perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään politiikan painopisteitä, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan näihin painopisteisiin liittyviä toimia.

---

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

(5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen rinnan elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää politiikan painopistetavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(6) REPowerEU-asetuksella[7], joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan asteittain EU:n riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja EU:n energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Näillä uudistuksilla ja investoinneilla edistetään myös EU:n nettonollateollisuuden kilpailukyvyn parantamista, kuten tiedonannossa *Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle* hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuki, jota ei makseta takaisin. Tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

(7) Komissio antoi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024. Tiedonannolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinointia.[8] Komissio muistutti tiedonannossa, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestävällä tavalla. Jäsenvaltioita kehotettiin esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että alijäämälle asetettua kolmen prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen noudatetaan ja velkaa vähennetään uskottavasti ja jatkuvasti tai se pidetään maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintashokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava toimenpiteensä haavoittuville kotitalouksille ja yrityksille paljon aiempaa paremmin. Komissio ehdotti, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin ja että ne laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta, kuten komission

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

tiedonannossa linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi[9] ehdotetaan. Komissio suositti, että kaikkien jäsenvaltioiden olisi edelleen säilytettävä kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistettava elpymis- ja palautumistukivälineestä käytettävissä olevien ja muiden EU:n varojen tuloksellinen käyttö, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

(8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla EU:n talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestävää ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Ehdotuksilla on tarkoitus antaa jäsenvaltioille enemmän valtaa keskipitkän aikavälin suunnitelmiensa laatimisessa ja samalla tiukentaa sääntöjen noudattamisen valvontaa sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot noudattavat keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisissa suunnitelmissaan antamiaan sitoumuksia. Tavoitteena on saada lainsäädäntötyö päätökseen vuonna 2023.

(9) Kypros toimitti 17 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 28 päivänä heinäkuuta 2021 päätöksen Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[10]. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Kypros on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(10) Kypros toimitti vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa 9 päivänä toukokuuta 2023 ja vuoden 2023 vakausohjelmansa 2 päivänä toukokuuta 2023 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Kyproksen puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Kyprosta koskevan vuoden 2023 maaraportin[11]. Siinä arvioidaan Kyproksen edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Kypros on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata lainkaan tai joihin vastataan

[9] COM(2022) 583 final.

[10] Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 28 päivänä heinäkuuta 2021, Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (ST 10686/2021; ST 10686/2021 ADD 1).

[11] SWD(2023) 613 final.

vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Kyproksen edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Kyproksesta perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023.[12] Se päätteli, että Kyproksen makrotaloudessa on epätasapainoja. Yksityiseen, julkiseen ja ulkoiseen velkaan liittyvät haavoittuvuudet ovat yleisesti ottaen lieventyneet, mutta ne ovat edelleen huolenaihe. Velan määrä, myös järjestämättömien lainojen määrä, on merkittävästi pienentynyt, ja kehityksen ennustetaan jatkuvan samansuuntaisena. Vaihtotaseen alijäämät ovat kuitenkin edelleen ongelma. Yksityinen velka on vähentynyt vuodesta 2015 alkaen lukuun ottamatta covid-19-pandemian leimaamaa vuotta 2020, ja kehityksen ennustetaan jatkuvan samansuuntaisena tänä ja seuraavana vuonna nimellisen BKT:n kasvun myötä. Korkotason nousu voisi kuitenkin lisätä velanhoidon painetta, koska suurin osa lainoista on vaihtuvakorkoisia. Yksityisten ja ulkoisten velkojen kantoihin vaikuttavat Kyproksessa toimivat erillisyhtiöt, jotka nostavat tasoja mutta aiheuttavat taloudelle vain vähän riskejä. Pankkien hallussa olevien järjestämättömien lainojen määrä on supistunut viime vuosina huomattavasti järjestämättömien lainojen myynnin, kokonaan kuluksi kirjaamisen, rahalainojen lyhennysten, velanhoidon ja varallisuusvaihtokaupan kautta. Valtionvelka on laskenut tasaisesti: se on laskenut jo pandemiaa edeltävälle tasolle, ja sen ennustetaan jatkavan laskua vuosina 2023 ja 2024. Vaikka matkailu on elpynyt, vaihtotaseen suuri alijäämä kasvoi vuonna 2022, mikä johtuu vahvasta kotimaisesta kysynnästä ja korkeista energiahinnoista. Tänä ja seuraavana vuonna alijäämän ennustetaan supistuvan jonkin verran mutta säilyvän edelleen suurena. Toteutettujen politiikkatoimien vaikutus on ollut myönteinen. Useiden elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ennustetaan vaikuttavan talouden monipuolistamiseen, tukevan viennin kasvua ja lievittävän liiallista riippuvuutta öljyn tuonnista. Osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa hyväksyttiin vuoden 2022 puolivälissä lakimuutospaketti, jolla parannettiin luotonhallintayritysten ja luotonhallinnoijien toimintaolosuhteita ja tuettiin järjestämättömien lainojen vähentämistä. Useiden pidennysten jälkeen ulosmittausten keskeyttäminen päättyi tämän vuoden helmikuussa. Tehokkaalla ulosmittausta koskevalla säännöstöllä on keskeinen osa, kun kannustetaan luotonottajia osallistumaan lainojen uudelleenjärjestelyyn sekä pyritään edelleen pienentämään järjestämättömien lainojen osuutta taloudesta, vähentämään yksityistä velkaantumista ja parantamaan maksukuria.

(13) Eurostatin vahvistamien tietojen[13] perusteella Kyproksen julkisen talouden rahoitusasema, joka vuonna 2021 oli 2,0 prosenttia alijäämäinen suhteessa BKT:hen, kasvoi 2,1 prosentin ylijäämään vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 101,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2022 loppuun mennessä 86,5 prosenttiin.

(14) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 verokertymää vähentäviä toimenpiteitä olivat muun

12 SWD(2023) 635 final.

13 Eurostat, Euro Indicators, 47/2023, 21.4.2023.

muassa kaikkia kuluttajia koskeva polttoainetuotteiden valmisteveron alentaminen (bensiini ja dieselpolttoaine 7 snt/l, lämmitysöljy 5,37 snt/l), kotitalouksien sähkönkulutusta koskevan arvonlisäveroasteen alentaminen 19 prosentista 9 prosenttiin (haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien osalta 5 %:iin). Menoja lisääviin toimenpiteisiin sisältyi muun muassa sähkötariffien korotuksen tukeminen, joka kattoi 50–100 prosenttia korotuksesta. Viimeksi mainitun toimenpiteen täytäntöönpanemiseksi valtio suorittaa maksuja Kyproksen sähköviranomaiselle, joka on valtion omistama yhtiö. Komissio arvioi, että näistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat yhteensä 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet myös Ukrainasta paenneiden tilapäisen suojelun kustannukset, joiden arvioidaan olleen 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Samaan aikaan covid-19-pandemiaan liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 0,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,9 prosenttia.

(15) Neuvosto suositti[14] 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Kypros varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja.

(16) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys[15] oli vuonna 2022 neutraali, mikä oli odotettua korkean inflaation yhteydessä. Neuvoston suosituksen mukaisesti Kypros jatkoi elpymisen tukemista elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavilla investoinneilla. Vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot olivat 1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen (1,6 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksista ja muista EU:n varoista rahoitettavien menojen väheneminen vuonna 2022 johtui siitä, että EU:n muiden rahastojen uusi ohjelmakausi oli alkuvaiheessa. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka oli 0,1 prosenttiyksikköä[16]. Kypros ei jatkanut kansallisesti rahoitettuja investointeja, mikä ei ole linjassa neuvoston suosituksen kanssa. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen neutraali vaikutus. Näin ollen Kypros on pitänyt kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvun riittävästi kurissa.

(17) Vuoden 2023 vakausohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2023 optimistinen ja sen jälkeen realistinen. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 2,8 prosenttia vuonna 2023 ja 3,0 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteessa puolestaan ennakoidaan, että reaalinen BKT:n kasvu on 2,3 prosenttia vuonna 2023 ja 2,7

---

14 Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kyproksen vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 58).

15 Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

16 Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla oli elvyttävä vaikutus, joka oli 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

prosenttia vuonna 2024, johtuen lähinnä kotimaisen kysynnän pienemmästä vaikutuksesta kasvuun.

(18) Hallitus ennustaa vuoden 2023 vakausohjelmassa, että julkisen talouden ylijäämä supistuu suhteessa BKT:hen marginaalisesti 2,1 prosentista (vuonna 2022) 2,0 prosenttiin (vuonna 2023). Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 86,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu vuoden 2023 loppuun mennessä 81,1 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden ylijäämä vuonna 2023 on 1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä vastaa vakausohjelmassa ennakoitua ylijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samalla tasolla, 80,4 prosenttia.

(19) Finanssipoliittisten toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, ennustetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Kyseessä ovat toimenpiteet, joita on jatkettu vuodesta 2022 (erityisesti kaikkia kuluttajia koskeva polttoainetuotteiden valmisteveron alentaminen ja sähkötariffien korotuksen tukeminen). Tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen[17]. Useimmat vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille tai yrityksille kohdennetuilta, eikä niillä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa vuoden 2023 suosituksen noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen).

(20) Neuvosto suositti[18] 12 päivänä heinäkuuta 2022 Kyprokselle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen[19] kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta paenneille ihmisille. Kyproksen olisi oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Kyprokselle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.

(21) Komission kevään 2023 talousennusteessa arvioidaan, että vuoden 2023 finanssipolitiikan viritys on pitkälti neutraali (–0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen). Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys on ollut neutraali (0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman

---

17 Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

18 Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Kyproksen vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 104).

19 Kyproksen keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu (kymmenen vuoden keskiarvo), jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 8,2 prosenttia.

päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tähän sisältyy energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille kohdennettujen tukitoimenpiteiden kustannusten nousu, joka on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Yhteenvetona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu on neuvoston suosituksen mukainen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavien menojen arvioidaan olevan 0,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla arvioidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka on 0,8 prosenttiyksikköä[20]. Kypros aikoo rahoittaa lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n varoista, ja sen ennakoidaan myös jatkavan kansallisesti rahoitettuja investointeja. Kypros aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään ja energiaturvallisuuteen. Esimerkkeinä voidaan mainita markkinoiden hallintajärjestelmä Kyproksen sähkömarkkinoita varten, uusien energiatehokkaiden rakennusten, kuten uuden psykiatrisen sairaalan, rakentaminen, koulujen energiatehokkuuden parantaminen sekä Nikosian ja Larnakan alueiden vesiturvallisuuden parantaminen rakentamalla tekoallas. Investoinnit rahoitetaan osittain elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n varoista.

(22) Vakausohjelmassa julkisen talouden ylijäämän ennustetaan kasvavan 2,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Vuoden 2024 kasvu johtuu pääasiassa sosiaaliturvamaksujen noususta 1 päivänä tammikuuta 2024. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka kasvaa vuoden 2024 loppuun mennessä 72,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden ylijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 2,1 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa vakausohjelmassa ennakoitua ylijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samalla tasolla, 72,5 prosenttia.

(23) Vakausohjelman mukaan kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024. Myös komissio olettaa, että kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan vuonna 2024. Tämä perustuu oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen.

(24) Vakausohjelman mukaan Kypros aikoo saavuttaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen, joka on 0,0 prosentin rakenteellinen rahoitusasema suhteessa BKT:hen, vuonna 2023 ja säilyttää sen koko jäljellä olevan ohjelmakauden ajan. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan rakenteellisen rahoitusaseman odotetaan olevan +0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja +1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, joten se ylittää julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen. Maltillinen finanssipolitiikka vuonna 2024 auttaa myös vahvistamaan ulkoista rahoitusasemaa.

[20] Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

(25) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot[21] kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 3,6 prosenttia vuonna 2024.

(26) Vakausohjelman mukaan julkiset investoinnit supistuvat vuoden 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,0 prosentista 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Investointien supistumisessa näkyy investointien nimellistason pysyminen ennallaan, kun BKT kasvaa.

(27) Vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2026 saakka. Ohjelman mukaan julkisen talouden ylijäämä pysyy vakaasti 2,3 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja kasvaa 2,4 prosenttiin vuonna 2026. Julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan näin ollen saavuttavan perustamissopimuksessa määrätyn viitearvon ohjelmakauden aikana. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on vuoden 2024 lopussa 72,9 prosenttia ja supistuu vuoden 2026 loppuun mennessä 60,1 prosenttiin.

(28) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on käynnissä, mutta se saattaa viivästyä jonkin verran. Kypros on toimittanut yhden maksupyynnön, joka vastaa 14:ää suunnitelman välitavoitetta ja jonka perusteella yhteenlasketut maksatusasteet ovat 85 miljoonaa euroa. Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelma on melko laaja ja monimutkainen. Viivästysriskin minimoimiseksi tarvitaan vahvaa hallintoa ja elpymis- ja palautumissuunnitelman jatkuvaa seurantaa. Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmaa on määrä tarkistaa siten, että siihen sisällytetään REPowerEU-toimenpiteet ja siinä otetaan huomioon pienentynyt enimmäisrahoitusosuus. Uuden REPowerEU-luvun nopea sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisäuudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Kyproksen strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän osalta. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

(29) Komissio hyväksyi kaikki Kyproksen koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjat vuonna 2022. Koheesiopolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Kyproksen alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.

(30) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla vastataan, Kyproksella on useita liiketoimintaympäristöön liittyviä lisähaasteita. Ne koskevat erityisesti valtionyhtiöiden hallinnointia, uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, sähköverkon parantamista ja nykyaikaistamista, energiaverkkojen yhteenliittämistä, energiatehokkuutta, kestävää liikennettä ja vihreää osaamista.

[21] Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitetuiksi menoiksi, joista on vähennetty päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja joissa ei oteta huomioon korkomenoja eikä suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

(31) Hallinnointijärjestelmässä on puutteita kansainvälisten vaatimusten suhteen (esimerkiksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön suuntaviivat valtionyhtiöiden omistajaohjauksesta ja Maailmanpankin työkalupakki valtionyhtiöiden omistajaohjausta varten). Erityisesti taloudellisen suorituskyvyn ja julkisten tavoitteiden läpinäkyvyyden ja niihin liittyvän vastuuvelvollisuuden lisääminen parantaisi valtionyhtiöiden tehokkuutta ja tuloksellisuutta. Sama pätee myös parhaiden käytäntöjen toteuttamiseen, kuten valtionyhtiöiden hallintoelinten jäsenten ansioihin perustuvaan ja läpinäkyvään nimitysmenettelyyn. Myös valtionyhtiöiden omistajaohjauksen siirtäminen politiikan alan mukaisilta vastuuministeriöiltä tehtävään tarkoitetulle keskuselimelle tai vähintäänkin keskitetyn valvontayksikön perustaminen valtiovarainministeriön alaisuuteen parantaisi nykytilannetta. Hallinnoinnin parantaminen auttaisi varmistamaan, että valtionyhtiöiden keskeiset julkiset investointihankkeet saatetaan päätökseen ajoissa, mikä puolestaan helpottaisi vihreää ja digitaalista siirtymää. Valtionyhtiöitä koskevien toimien toteuttaminen tehostaisi Kyproksen hallintoa ja tekisi paikallisten ja ulkomaisten yritysten markkinoista oikeudenmukaisemmat ja läpinäkyvämmät. Tämä on Kyproksen pitkän aikavälin strategian ja sen perustana olevan toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaista (toimintasuunnitelman aihealue, joka koskee osittain valtiollisten organisaatioiden nykyaikaistamista ja sopivien kannustimien luomista innovointiin ja tehostamiseen). Valtionyhtiöiden hallinnoinnin parantaminen voi myös edistää julkisen sektorin tehokkuutta.

(32) Uusiutuvien energialähteiden koko potentiaalin käyttöönottoa Kyproksessa voitaisiin jatkaa erityisesti lisäinvestoinneilla sähköverkon parantamiseen ja nykyaikaistamiseen sekä panostamalla laajamittaisiin energian varastointilaitoksiin. Sähkönhankintasopimukset ja hinnanerosopimukset voivat olla sopivia taloudellisia ohjauskeinoja uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamiseksi. Kypros ei tällä hetkellä käytä kaasua, mutta öljyn osuus kokonaisenergiapaletista on 83,2 prosenttia. Koska energian hinnat maailmanmarkkinoilla vaihtelevat suuresti, Kyproksen talouden kestävyyden kannalta on ratkaisevan tärkeää vähentää voimakasta riippuvuutta öljystä, joka tuodaan maahan kokonaisuudessaan. Energiantoimitusten monipuolistamiseksi ja tuontiriippuvuuden vähentämiseksi Kypros hyötyisi uusista sähköverkkojen yhteenliitännöistä ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämisestä sekä investoinneista uuteen infrastruktuuriin ja verkkoihin. Lisäksi energiatehokkuutta lisääviä toimia voitaisiin laajentaa ja nopeuttaa EU:n keskiarvoa huomattavasti suuremman energiankulutuksen kasvun hillitsemiseksi. Energiatehokkuutta lisäävien toimenpiteiden ennustetaan myös auttavan energiaköyhyyteen, jota suuri osa väestöstä (19,4 % vuonna 2021) kokee, tarvittaessa myös koheesiopolitiikan varojen avulla. Kypros hyötyisi siirtymisestä kestävään liikenteeseen. Tällä hetkellä saari on yksityisliikenteen varassa, ja liikennealan osuus kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärästä vuonna 2020 oli 21 prosenttia. Sähköajoneuvojen osuus uusista rekisteröinneistä ja latauspisteiden määrä ajoneuvoa kohti on EU:n alhaisin. Kyproksen on oltava kunnianhimoisempi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä, uusiutuvan energian lisäämisessä ja energiatehokkuuden parantamisessa, jotta maa olisi linjassa 55-valmiustavoitteiden kanssa.

(33) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollateknologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Vuonna 2022 useassa ammatissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta, kärsittiin työvoimapulasta, ja avoimien työpaikkojen määrä kasvoi keskeisillä aloilla (kuten valmistusteollisuus ja

rakennusala). Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleenkoulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleenkohdentamisen edistämisessä. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön näiden toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten.

(34) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[22] ilmenee jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.

(35) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyyden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän suurena ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja suunnattu elinkelpoisille yrityksille ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Kyproksen osalta suosituksilla 1, 2, 3 ja 4 myötävaikutetaan ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen euroalueelle annetun suosituksen täytäntöönpanoon.

(36) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2023 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä autetaan korjaamaan yksityiseen, julkiseen ja ulkoiseen velkaan liittyviä haavoittuvuuksia. Suosituksella 2 myötävaikutetaan osaltaan suosituksen 1 mukaisiin toimiin. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä myötävaikutetaan sekä epätasapainojen korjaamiseen että euroalueelle annettujen suositusten täytäntöönpanoon johdanto-osan 35 kappaleen mukaisesti,

SUOSITTAA, että Kypros toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat energiatukitoimenpiteet vuoden 2023 loppuun mennessä; jos energian hintojen uusi kallistuminen edellyttää tukitoimenpiteitä, varmistaa, että toimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa, ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät; ylläpitää vakaata julkisen talouden rahoitusasemaa vuonna 2024, jatkaa samalla kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

[22] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan ja 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

edistää yksityisen velan vähentämistä, myös panemalla täytäntöön tehokkaan ulosmittausta koskevan säännöstön;

vuoden 2024 jälkeen toteuttaa edelleen investointeja ja uudistuksia, joilla edistetään voimakkaampaa kestävää kasvua, ja säilyttää maltillisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusaseman;

2. nopeuttaa elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanoa, myös varmistamalla asianmukaisen hallinnollisen kapasiteetin, ja viimeistelee REPowerEU-luvun ripeästi, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti; jatkaa koheesiopolitiikan ohjelmien ripeää täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;

3. toteuttaa toimenpiteitä. joilla parannetaan valtionyhtiöiden hallinnointia kansainvälisten vaatimusten mukaiseksi;

4. vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja monipuolistaa energiahuoltoa; nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa uusiutuvan energiantuotannon koko hyödyntämättömän potentiaalin hyödyntämiseksi paremmin käyttämällä sopivia taloudellisia ohjauskeinoja ja tekemällä lisäinvestointeja sähköverkon, energianvarastot mukaan lukien, parantamiseksi ja nykyaikaistamiseksi; vauhdittaa sähköverkkojen yhteenliittämistä; laajentaa ja nopeuttaa energiatehokkuustoimenpiteitä, myös energiaköyhyyteen puuttumiseksi, sekä siirtymää kestävään liikenteeseen; lisää panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämän osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja